

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 27.4.2009
COM(2009) 200 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, HET EUROPEES
PARLEMENT, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S**

**Een EU-strategie voor jongeren – Investerings en empowerment
Een vernieuwde open coördinatiemethode om op de uitdagingen en kansen voor
jongeren in te spelen**

{SEC(2009) 545}
{SEC(2009) 546}
{SEC(2009) 548}
{SEC(2009) 549}

1. INLEIDING

"De toekomst van Europa hangt af van zijn jongeren¹. Toch hebben veel jongeren bitter weinig van het leven te verwachten". Dit is een van de conclusies van de mededeling van de Commissie over de vernieuwde sociale agenda², die meer kansen voor de burgers van de EU wil creëren, ieders toegang tot kansen wil verbeteren en solidariteit wil tonen.

Jongeren komt een prioritaire plaats toe in de sociale visie van de Europese Unie en door de huidige crisis wordt het nog belangrijker jong menselijk kapitaal te koesteren. Deze mededeling bevat een strategie voor de toekomst van het jongerenbeleid in Europa. Er wordt een nieuwe, sterkere en flexibele open coördinatiemethode (OCM) voorgesteld, die op het gebied van rapportage vereenvoudigd is en de banden versterkt met beleidsgebieden die onder het Europees Pact voor de jeugd vallen in de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid. De strategie is sectordoorsnijdend en verankert kortetermijnmaatregelen in een langetermijnbeleid dat beoogt jongeren de kans te geven zichzelf te verwezenlijken. Doel is gunstige omstandigheden te creëren zodat jongeren in staat zijn hun vaardigheden te ontwikkelen, hun mogelijkheden optimaal te benutten, te werken, actief aan het maatschappelijk leven deel te nemen en zich meer voor het project van de EU in te zetten. Jongeren zijn geen lastige verantwoordelijkheid maar een essentiële hulpbron voor de samenleving, die aangeboord kan worden om hogere sociale doelstellingen te verwezenlijken.

2. UITDAGINGEN EN KANSEN VOOR DE JEUGD VAN VANDAAG

De Europeanen leven langer en krijgen later kinderen en er zijn minder jongeren. Verwacht wordt dat het aandeel van de 15- tot 29-jarigen in de totale Europese bevolking zal dalen van 19,3% nu tot 15,3% in 2050³. Deze demografische veranderingen zullen gevolgen hebben voor de gezinnen, de intergenerationele solidariteit en de economische groei. De globalisering kan groei en banen opleveren maar kwetsbare werknemers (bijvoorbeeld jongeren) ook met specifieke uitdagingen confronteren zoals uit de huidige crisis blijkt⁴. Met het oog op de klimaatverandering en de energiezekerheid moeten toekomstige generaties hun gedrag en levensstijl aanpassen. Flexibele sleutelcompetenties die de mogelijkheid bieden een leven lang adequate vaardigheden te ontwikkelen, zijn van cruciaal belang en ook schooluitval is nog steeds een belangrijk thema.

Jongeren stellen vriendschap, respect, tolerantie en solidariteit op prijs en de huidige generatie is misschien de hoogstopgeleide, technisch meest onderlegde en mobielste ooit. Zoals de rest van de samenleving worden jongeren echter met meer individualisme en competitiedruk geconfronteerd. Bovendien krijgen niet alle jongeren noodzakelijkerwijze dezelfde kansen.

Uit een grondige raadpleging in heel Europa⁵ is gebleken dat jongeren zich vooral zorgen maken over de volgende specifieke uitdagingen: onderwijs, werkgelegenheid, sociale inclusie en gezondheid. Europese jongeren moeten kansen kunnen benutten op het gebied van politieke en

¹ Met de term jongeren worden ruwweg tieners en jonge volwassenen van 13 tot 30 jaar bedoeld. Om statistische redenen wordt in de tekst niet altijd dezelfde leeftijdsgroep gebruikt.

² COM (2008) 412.

³ Bron: Eurostat.

⁴ COM (2009) 34.

⁵ Zie de bijgevoegde effectbeoordeling en de raadplegingsverslagen.

burgerparticipatie, vrijwilligerswerk, creativiteit, ondernemerschap, sport en wereldwijd engagement.

Door problemen op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid, sociale inclusie en gezondheid – gecombineerd met moeilijkheden op het gebied van financiën, huisvesting en vervoer – hebben jongeren het moeilijk een zelfstandig leven te leiden waarbij ze over de nodige middelen en kansen beschikken om hun leven zelf te organiseren, ten volle aan het maatschappelijk leven deel te nemen en onafhankelijk beslissingen te nemen.

3. DE BEHOEFTE AAN EEN NIEUW KADER

3.1. EU-samenwerking

De samenwerking op het gebied van jeugdzaken is een goed gestructureerd en ontwikkeld beleidsgebied van de EU. Sinds 1988 worden EU-programma's voor jongeren uitgevoerd. Het beleidsproces is in het witboek van 2001⁶ ontwikkeld en berust momenteel op drie pijlers:

- Actief burgerschap van jongeren in het kader van de OCM met vier prioriteiten (participatie, informatie, vrijwilligerswerk en een betere kennis van jongeren), gemeenschappelijke doelstellingen, verslagen van lidstaten en een gestructureerde dialoog met jongeren;
- Sociale en beroepsintegratie – via de uitvoering van het Europees Pact voor de jeugd⁷ in het kader van de Lissabonstrategie – met drie prioriteiten (werkgelegenheid/sociale inclusie, onderwijs/opleidingen en de combinatie van beroeps- en privéleven). De mededeling van de Commissie over het bevorderen van de volledige participatie van jongeren in het onderwijs, het arbeidsleven en het maatschappelijk leven⁸ ging verder door extra maatregelen voor te stellen;
- De integratie van het thema jongeren in andere beleidsmaatregelen (bijvoorbeeld antidiscriminatie en gezondheid).

3.2. Het jeugdbeleid evalueren

De lidstaten zijn geraadpleegd over het huidige kader en mogelijke toekomstige maatregelen. Het Europees Parlement heeft in februari 2009 een hoorzitting over jeugdzaken gehouden. Als onderdeel van de gestructureerde dialoog zijn met duizenden jongeren in heel Europa debatten gevoerd. Er zijn bijeenkomsten met het Europese Jeugdforum en de nationale jeugdraden georganiseerd. Een onlineraadpleging heeft meer dan 5000 reacties opgeleverd. Ook onderzoekers en managers van het programma Jeugd in actie hebben hun mening gegeven.

Over het algemeen wordt de OCM als een geschikt samenwerkingsinstrument beschouwd waarvan de prioriteiten nog steeds relevant zijn. Het kader heeft de aanzet gegeven tot nationale wetgeving en strategieën inzake jeugdzaken. Meer landen betrekken jongerenorganisaties bij hun beleidsvorming. Dankzij het Europees Pact voor de jeugd wordt in de Lissabonstrategie meer aandacht aan jeugdzaken geschonken – vooral bij de thema's onderwijs en werkgelegenheid – en er is vooruitgang geboekt op het gebied van antidiscriminatie en gezondheid.

⁶ COM (2001) 681.

⁷ Conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad, maart 2005 (7619/05).

⁸ COM (2007) 498.

Het kader, dat in 2009 vervalt, is echter niet altijd efficiënt gebleken en heeft niet altijd de nodige resultaten opgeleverd. Het is niet voldoende gecoördineerd om alle uitdagingen aan te gaan. Nagenoeg iedereen is het erover eens dat er behoefte is aan een versterkte beleidsoverschrijdende aanpak in lijn met een verklaring van het Europees Parlement uit 2008 over de zelfverwezenlijking van jongeren. De gestructureerde dialoog moet ook beter worden georganiseerd en meer mogelijkheden bieden om niet-georganiseerde jongeren – en vooral kansarmere jongeren – te bereiken.

4. JONGEREN – INVESTERINGEN EN EMPOWERMENT

4.1. De visie van de EU voor jongeren

Jongeren moeten hun mogelijkheden optimaal kunnen benutten. Dit geldt voor alle jongeren maar er moeten vooral maatregelen voor kansarmere jongeren worden genomen. De visie van de EU is gebaseerd op een tweeledige aanpak:

- **Investerings in jongeren:** meer middelen ter beschikking stellen om beleidsgebieden te ontwikkelen die het dagelijkse leven van jongeren beïnvloeden en hun welzijn vergroten.
- **Empowerment van jongeren:** jongeren beter in staat stellen zich voor de vernieuwing van de samenleving in te zetten en aan de waarden en doelstellingen van de EU bij te dragen.

De coördinatie tussen het jeugdbeleid en andere beleidsgebieden (bijvoorbeeld onderwijs, werkgelegenheid, sociale inclusie en gezondheid) zal worden versterkt, waarbij jongerenactiviteiten en jeugdwerk een ondersteunende rol spelen. De vernieuwde OCM op het gebied van jeugdzaken zal een gezamenlijke beleidsvorming stimuleren door andere processen van beleidscoördinatie met specifieke vakkennis te ondersteunen en jongeren inspraak te geven en hun zegje te laten doen. De EU wil de lidstaten – die verantwoordelijk zijn voor het jeugdbeleid – helpen beter samen te werken.

4.2. Een langetermijnstrategie voor jongeren met kortetermijnprioriteiten

Op basis van de huidige kennis over de situatie van jongeren⁹ wordt een nieuwe strategie voorgesteld met drie overkoepelende en onderling verbonden doelstellingen die nauw verband houden met de doelstellingen van de vernieuwde sociale agenda:

- **Meer kansen** voor jongeren **creëren** op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid
- **De toegang** van alle jongeren tot en hun volledige participatie aan het maatschappelijk leven **bevorderen**
- **De wederzijdse solidariteit** tussen de samenleving en jongeren **bevorderen**

Voor elke doelstelling worden twee à drie werkterreinen voorgesteld met doelstellingen voor de periode 2010-2012. Elk werkterrein omvat een lijst met specifieke maatregelen die de lidstaten en/of de Commissie kunnen nemen. De uitdagingen en kansen voor jongeren van vandaag zullen op gezette tijden worden geëvalueerd en om de drie jaar naar prioriteit worden gerangschikt om flexibiliteit te waarborgen en ervoor te zorgen dat de werkterreinen de veranderende behoeften

⁹ EU Youth Report 2009.

van nieuwe generaties weerspiegelen. Er kunnen ook wijzigingen worden aangebracht zodra er een vervolg is op de EU-strategie voor groei en werkgelegenheid na 2010.

4.2.1. Meer kansen voor jongeren creëren

Werkterrein 1 – Onderwijs

Bijna 80% van alle Europese jongeren tussen 20 en 24 jaar hebben met succes hoger middelbaar onderwijs gevolgd. Toch beschikt een kwart van alle 15-jarigen slechts over beperkte leesvaardigheden¹⁰ en zes miljoen jongeren verlaten de school zonder kwalificaties. Dankzij de toegenomen mobiliteit is de EU weliswaar een open ruimte waar jongeren hun talenten kunnen ontplooiën¹¹ maar toch worden nog niet alle mogelijkheden benut.

De Europese Commissie heeft een nieuwe OCM op het gebied van onderwijs voorgesteld¹² rond de volgende strategische uitdagingen op de lange termijn: een leven lang leren en mobiliteit; kwaliteit en efficiëntie; kansengelijkheid en burgerschap; en innovatie en creativiteit. Voorts heeft de Commissie een nieuwe aanpak voorgesteld voor de onderlinge afstemming van de arbeidsmarkt- en vaardigheidsbehoeften voor de 21^e eeuw¹³. Het is van prioritair belang het formeel onderwijs te versterken maar vaardigheden kunnen ook buiten de school worden verworven via jeugdwerk en het gebruik van nieuwe technologieën.

Doelstelling

Ter aanvulling van formeel onderwijs moet niet-formeel onderwijs voor jongeren met het oog op een leven lang leren in Europa worden ondersteund door de kwaliteit ervan te verbeteren, de resultaten ervan te erkennen en formeel en niet-formeel onderwijs te integreren

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- Niet-formele leerkansen bieden als een van de mogelijke maatregelen om schooluitval tegen te gaan
- De EU-instrumenten voor de validering van vaardigheden en de erkenning van kwalificaties ten volle gebruiken¹⁴
- De onderwijsmobiliteit van alle jongeren bevorderen
- De samenwerking bevorderen tussen beleidsvormers op het gebied van onderwijs en jeugdzaken
- Genderstereotypen bestrijden via formele en niet-formele onderwijsstelsels
- Zorgen voor degelijk studieadvies en degelijke studiebegeleiding voor jongeren

¹⁰ COM (2008) 425.

¹¹ Bijvoorbeeld in het kader van de programma's Erasmus en Jeugd in actie.

¹² COM (2008) 865.

¹³ COM (2008) 868.

¹⁴ De validering van vaardigheden wordt gewaarborgd door instrumenten als Europass, het EKK en het ECVET; de erkenning van kwalificaties door Richtlijn 2005/36/EG.

- Participatiestructuren binnen het onderwijsstelsel ontwikkelen en de samenwerking tussen scholen, gezinnen en plaatselijke gemeenschappen bevorderen

De Commissie zal de zelfbeoordelingsfunctie van Europass verder ontwikkelen (met name voor in niet-formeel onderwijs verworven vaardigheden) en voor certificaten zoals de jongerenpas (Youthpass) zorgen.

Werkterrein 2 – Werkgelegenheid

De overgangperiode tussen onderwijs en werk is voor jongeren aanzienlijk langer en complexer geworden. De jeugdwerkloosheid is procentueel gemiddeld minstens dubbel zo hoog als de totale werkloosheid. Door de huidige economische crisis worden de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt nog kleiner. Ze hebben vaak kwalitatief weinig aantrekkelijke, tijdelijke en slechtbetaalde banen. Jeugdwerkloosheid is vaak het gevolg van een gebrek aan vaardigheden of de discrepantie tussen vraag en aanbod bij vaardigheden. Er is behoefte aan studieadvies en -begeleiding over kwalificatietrajecten en toekomstige werkgelegenheidskansen.

Een topprioriteit van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid en het Europees Pact voor de jeugd bestaat erin de toegang tot de arbeidsmarkt en de kwaliteit van de werkgelegenheid te bevorderen. Dit elan mag niet verloren gaan. Door de gevolgen van de financiële en economische crisis voor de arbeidsmarkt moeten nog dringender korte- en langetermijnmaatregelen worden genomen om de jeugdwerkloosheid te bestrijden. Het vrij verkeer van werknemers is vooral relevant voor jongeren bij het begin van hun loopbaan en vormt een hoeksteen van de interne markt.

Doelstellingen

Het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten en de EU moet met betrekking tot de vier componenten van flexizekerheid worden gecoördineerd om de overgang van school naar werk of van inactiviteit/werkloosheid naar werk te vergemakkelijken. Jongeren die werk hebben, moeten in staat worden gesteld hun loopbaan uit te bouwen.

Meer en betere investeringen zodat kan worden voorzien in vaardigheden voor banen waarnaar op de arbeidsmarkt vraag is, met een betere afstemming van de vereiste vaardigheden op de korte termijn en een betere anticipatie op de vereiste vaardigheden op de lange termijn.

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- Waarborgen dat werkgelegenheid voor jongeren een prioriteit blijft
- Grensoverschrijdende professionele en beroepskansen voor jongeren bevorderen (inclusief maatregelen om jongeren vroegtijdig met de arbeidsmarkt vertrouwd te maken)
- Jeugdwerk ontwikkelen ter ondersteuning van de inzetbaarheid van jongeren
- De samenwerking tussen beleidsmakers op het gebied van werkgelegenheid en jeugdzaken bevorderen en jongeren nauwer bij het werkgelegenheidsbeleid betrekken
- Waarborgen dat de EU-fondsen ter bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren – en vooral het Europees Sociaal Fonds – doeltreffend worden gebruikt

- Kortetermijnmaatregelen in het kader van herstelplannen ontwikkelen om de werkgelegenheid voor jongeren en structurele maatregelen ten behoeve van jongeren te bevorderen
- Diensten voor loopbaanbegeleiding en -advies opzetten
- De obstakels voor het vrij verkeer van werknemers in de EU reduceren
- Degelijke stagemogelijkheden in het kader van onderwijs/opleiding en/of werkgelegenheidsprogramma's bevorderen
- De kinderopvang verbeteren zodat jonge volwassenen beroep en gezin beter kunnen combineren

Werkterrein 3 – Creativiteit en ondernemerschap

Eenzijds beschikt de huidige internetgeneratie dankzij de technologie over nieuwe mogelijkheden op het gebied van leren, creëren en participeren. Anderzijds confronteert de technologie ons met nieuwe uitdagingen inzake privacy, de veiligheid van internet en mediageletterdheid.

In het kader van het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie 2007-2013 en het Europees referentiekader inzake sleutelcompetenties (dat ook cultuur omvat) worden ondernemerschap en innovatie voor jongeren bevorderd. Creativiteit en innovatie vormen ook het thema van het Europees Jaar in 2009 en een van de in de nieuwe OCM op het gebied van onderwijs en opleiding vastgestelde strategische uitdagingen.

Jongeren moeten worden aangemoedigd innovatief te denken en te handelen en jong talent moet worden erkend. Cultuur stimuleert creativiteit en het onderwijs in ondernemerschap moet gezien worden als een middel om economische groei en nieuwe banen te bevorderen en als een bron van vaardigheden, burgerparticipatie, autonomie en zelfrespect.

Doelstelling

Het is zaak alle jongeren te stimuleren hun talenten te ontwikkelen, creatieve vaardigheden te benutten, ondernemingszin te ontwikkelen en zich cultureel te uiten

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- Fondsen voor startende bedrijven verder ontwikkelen en de erkenning van jonge bedrijven bevorderen
- Nieuwe technologieën gemakkelijk toegankelijk maken om jong talent te stimuleren en belangstelling voor kunst en wetenschap te wekken
- De bijdrage van jeugdwerk aan de creativiteit en het ondernemerschap van jongeren bevorderen
- De toegang tot creatieve instrumenten vergroten (vooral instrumenten op basis van nieuwe technologieën)

4.2.2. *De toegang van jongeren tot en hun volledige participatie aan het maatschappelijk leven bevorderen*

Werkterrein 4 – **Gezondheid en sport**

De gezondheidsstrategie van de EU (2008-2013) verleent prioriteit aan de gezondheid van kinderen en jongeren, wat in een resolutie van de Raad¹⁵ is bekrachtigd. De gezondheid van veel jongeren loopt gevaar als gevolg van stress, een slecht dieet, gebrek aan lichaamsbeweging, onveilige seks, tabak, alcohol en drugsmisbruik. Ook ruimere sociaal-economische en milieufactoren hebben negatieve gevolgen voor de gezondheid waardoor een actieve participatie bemoeilijkt kan worden. De specifieke problemen van jongeren binnen het gezondheidsbeleid moeten daarom sectordoorsnijdend worden aangepakt. Sport bevordert niet alleen de fysieke gezondheid en het psychisch welzijn van jongeren maar vervult ook een educatieve functie en een belangrijke sociale rol¹⁶.

Doelstelling

Jongeren stimuleren gezond te leven, lichamelijke opvoeding en sport bevorderen en de samenwerking tussen jongerenwerkers, gezondheidswerkers en sportorganisaties versterken waarbij vooral aandacht wordt geschonken aan de preventie en de behandeling van zwaarlijvigheid, letsels, verslavingen en drugsmisbruik en aan de bescherming van de mentale en seksuele gezondheid

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- De resolutie van de Raad over de gezondheid en het welzijn van jongeren uitvoeren en een goede conditie en sport bij jongeren promoten door de EU-richtsnoeren voor lichaamsbeweging toe te passen¹⁷
- Opleidingen rond het thema gezondheid ten behoeve van jongerenwerkers en jeugdleiders promoten
- De samenwerking tussen beleidsmakers op het gebied van gezondheid en jeugdzaken bevorderen en jongeren nauwer bij het gezondheidsbeleid betrekken
- Een beroep doen op alle plaatselijke stakeholders om jongeren in een risicosituatie op te sporen en te helpen
- Specifieke voorlichting over gezondheid voor jongeren – en vooral voor jongeren die sociaal uitgesloten dreigen te worden – ontwikkelen en een beroep doen op netwerken voor de voorlichting van jongeren
- Peer learning inzake gezondheidseducatie in scholen en jeugdorganisaties bevorderen

¹⁵ 2008/C 319.

¹⁶ COM (2007) 391.

¹⁷ Aanbevolen beleidsmaatregelen ter ondersteuning van gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging, 2008.

Werkterrein 5 – Participatie

De volledige participatie van jongeren aan het maatschappelijk en politiek leven vormt een steeds grotere uitdaging in het licht van de kloof tussen jongeren en de instellingen. Uit de uitvoering van de huidige gemeenschappelijke doelstellingen voor participatie en informatie blijkt dat er nog ruimte voor verbetering is, met name wat de steun aan jeugdorganisaties, de participatie aan de representatieve democratie en "leren participeren" betreft. De beleidsmakers moeten op een voor jongeren toegankelijke manier leren communiceren – ook over burgerschap en Europese thema's – om vooral ongeorganiseerde of achtergestelde jongeren te bereiken.

Doelstelling

De volledige participatie van jongeren aan het maatschappelijk leven waarborgen door de participatie van jongeren aan het leven van plaatselijke gemeenschappen en aan de representatieve democratie te vergroten, jeugdorganisaties en verschillende vormen van "leren participeren" te ondersteunen, de participatie van niet-georganiseerde jongeren te bevorderen en voor voorlichtingsdiensten van hoge kwaliteit te zorgen

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- Kwaliteitsnormen inzake participatie, voorlichting en raadpleging van jongeren ontwikkelen
- Jeugdorganisaties en nationale en plaatselijke jeugdraden politiek en financieel verder steunen
- E-democratie promoten om meer niet-georganiseerde jongeren te kunnen bereiken
- De mogelijkheden voor debatten tussen Europese/nationale instellingen en jongeren verder ontwikkelen

De Commissie zal het Europees jongerenportaal vernieuwen en ernaar streven meer jongeren te bereiken.

4.2.3. *De wederzijdse solidariteit tussen de samenleving en jongeren bevorderen*

Werkterrein 6 – Sociale inclusie

De samenleving moet solidair zijn met jongeren (en vooral met achtergestelde jongeren). 20% van alle 16- tot 24-jarigen liep in 2006 het risico in armoede verzeild te raken. Uitsluiting kan het gevolg zijn van werkloosheid, een handicap, de houding van de samenleving en individuele personen ten aanzien van migratie, discriminatie, lichamelijke en/of mentale gezondheid, verslaving, misbruik, gezinsgeweld of een strafblad. Uitsluiting kan ook leiden tot radicalisering en geweld.

Het doorbreken van de intergenerationele overdracht van armoede en uitsluiting staat hoog op de politieke agenda van de sociale OCM¹⁸. Om te voorkomen dat jongeren het slachtoffer worden van armoede en sociale uitsluiting is er behoefte aan geïntegreerde maatregelen op een groot aantal beleidsgebieden. Beleidsmaatregelen ten behoeve van kinderen, gezinnen en jongeren

¹⁸ COM (2008) 418 - COM (2005) 706.

houden in deze context nauw met elkaar verband en deze mededeling vult de mededeling van de Commissie "Naar een EU-strategie voor de rechten van het kind"¹⁹ aan.

Doelstelling

Armoede en sociale uitsluiting van achtergestelde jongeren voorkomen en de intergenerationele overdracht van armoede en sociale uitsluiting doorbreken door een beroep te doen op alle bij het leven van jongeren betrokken actoren (ouders, leerkrachten, maatschappelijk werkers, gezondheidswerkers, jongerenwerkers, jongeren zelf, politie, justitie, werkgevers enzovoort)

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- Bij beleidsmaatregelen ter bevordering van sociale bescherming en inclusie aandacht schenken aan tieners en jonge volwassenen (en vooral kansarme tieners en jonge volwassenen)
- EU-fondsen en experimentele programma's optimaal benutten ter ondersteuning van de sociale integratie van jongeren
- Optimaal gebruikmaken van jeugdwerk en plaatselijke jeugdcentra om sociale inclusie te bevorderen
- Een intercultureel bewustzijn en interculturele competenties voor alle jongeren ontwikkelen
- Jongeren intensiever bij het inclusiebeleid betrekken en de samenwerking tussen beleidsmakers bevorderen
- De inspanningen erkennen die achtergestelde jongeren leveren om problemen te overwinnen (bijvoorbeeld door speciale prijzen toe te kennen)
- Maatregelen nemen om dakloosheid, uitsluiting op huisvestingsgebied en financiële uitsluiting te bestrijden
- De toegang tot diensten van hoge kwaliteit bevorderen (bijvoorbeeld vervoer, e-inclusie, gezondheid en sociale diensten)
- Specifieke steun voor jonge gezinnen bevorderen

Werkterrein 7 – Vrijwilligerswerk

Het is belangrijk dat jongeren door vrijwilligerswerk te doen hun solidariteit met de samenleving demonstreren. Bovendien draagt vrijwilligerswerk bij aan de persoonlijke ontwikkeling, de onderwijsmobiliteit, het concurrentievermogen, de sociale cohesie en het burgerschap. Jeugd-vrijwilligerswerk levert ook een grote bijdrage aan de intergenerationele solidariteit. In een recente aanbeveling pleit de Raad voor de opheffing van alle obstakels voor de grensoverschrijdende mobiliteit van jonge vrijwilligers²⁰.

¹⁹ COM (2006) 367.

²⁰ 2008/C 319.

Doelstelling

Jeugd vrijwilligerswerk bevorderen door voor meer mogelijkheden voor jonge vrijwilligers te zorgen, vrijwilligerswerk toegankelijker te maken door obstakels uit de weg te ruimen, de waarde van vrijwilligerswerk te promoten, vrijwilligerswerk als een belangrijke vorm van niet-formeel onderwijs te erkennen en de grensoverschrijdende mobiliteit van jonge vrijwilligers te vergroten

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- De erkenning van vaardigheden via Europass en de jongerenpas (Youthpass) vergemakkelijken
- De bijdragen van jeugdorganisaties en niet-gestructureerde vormen van vrijwilligerswerk erkennen
- Nagaan hoe de rechten van vrijwilligers beter kunnen worden beschermd en de kwaliteit van vrijwilligerswerk kan worden gewaarborgd. Jongeren en jeugdorganisaties bij een mogelijk Europees Jaar van de vrijwilligers (2011) betrekken
- Nationale strategieën ontwikkelen om de grensoverschrijdende mobiliteit van jonge vrijwilligers te bevorderen
- Nationale strategieën ontwikkelen om de intergenerationele solidariteit via vrijwilligerswerk te bevorderen

Werkterrein 8 – Jongeren en de wereld

Jonge Europeanen maken zich veel zorgen over wereldproblemen zoals de schending van grondrechten, de economische ongelijkheid en de verloedering van het milieu. Zij willen hun solidariteit met de rest van de wereld betuigen door discriminatie te bestrijden, anderen te helpen en het milieu te beschermen.

Doelstelling

Jongeren bij de mondiale beleidsvorming op alle niveaus (plaatselijk, nationaal en internationaal) betrekken met behulp van bestaande jongerennetwerken en instrumenten (bijvoorbeeld de gestructureerde dialoog) en de klimaatverandering en de VN-millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling aan de orde stellen

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- Groene consumptie- en productiepatronen bij jongeren stimuleren (bijvoorbeeld recycling, energiebesparing, hybride voertuigen enzovoort)
- Ondernemerschap en vrijwilligerswerk in gebieden buiten Europa bevorderen
- De ontwikkeling van jeugdwerk in andere werelddelen bevorderen
- Jongeren voorlichten over grondrechten en ontwikkeling wereldwijd

4.3. Een nieuwe rol voor jeugdwerk

Jeugdwerk²¹ is buitenschoolse vorming door professionele of vrijwillige 'jongerenwerkers' (in jongerenorganisaties, stadhuisen, jeugdcentra, kerken enzovoort) die aan de ontwikkeling van jongeren bijdraagt. Samen met gezinnen en andere professionals kunnen jongerenwerkers problemen als werkloosheid, schooluitval en sociale uitsluiting helpen aanpakken en jongeren helpen hun vrije tijd in te vullen. Dankzij jeugdwerk kunnen jongeren ook vaardigheden ontwikkelen en gemakkelijker de stap naar de volwassenheid zetten. Hoewel jeugdwerk geen formeel onderwijs is, moet het verder worden geprofessionaliseerd. Jeugdwerk levert een bijdrage aan alle bovenvermelde werkerterreinen en doelstellingen.

Doelstelling

Jeugdwerk moet worden bevorderd, geprofessionaliseerd en erkend vanwege zijn economische en sociale rol

Maatregelen van de lidstaten en de Commissie op het gebied van hun respectieve bevoegdheden

- Jongerenwerkers de mogelijkheid geven beroepsvaardigheden te verwerven en de validering van deze vaardigheden via de aangewezen Europese instrumenten (Europass, het EKK en het ECVET) bevorderen
- Jeugdwerk bevorderen (onder meer via de structuurfondsen)
- De mobiliteit van jongerenwerkers bevorderen overeenkomstig het EG-Verdrag
- Innovatieve diensten, pedagogische methoden en praktijken inzake jeugdwerk ontwikkelen

De Commissie zal de economische en sociale effecten van jeugdwerk analyseren.

²¹ De gebruikelijke term voor werk met jongeren - 'jongerenwerkers' - is de juridische term in artikel 149, lid 2, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

5. DE VISIE VERWEZENLIJKEN IN EEN NIEUW GEÏNTEGREERD SAMENWERKINGSKADER

5.1. Een sectordoorsnijdende aanpak

Door de vele thema's die voor jongeren van belang zijn, is een sectordoorsnijdende beleidsaanpak op Europees en nationaal niveau noodzakelijk. Er kan geen vooruitgang met het jeugdbeleid worden geboekt zonder een doeltreffende coördinatie met andere sectoren. Omgekeerd kan het jeugdbeleid bijdragen aan vooruitgang op gebieden zoals kinder- en gezinsbeleid, onderwijs, gelijkheid van vrouwen en mannen, werkgelegenheid, huisvesting en gezondheidszorg.

De lidstaten moeten overwegen nationale sectordoorsnijdende beleidsmaatregelen te nemen. Er moet ook nauwer sectordoorsnijdend worden samengewerkt met plaatselijke en regionale actoren die voor de uitvoering van jeugdstrategieën van cruciaal belang zijn. De Raad zou een samenwerkingsmechanisme tussen verschillende Raadsformaties kunnen opzetten en de Commissie zal voor meer interne coördinatie zorgen via interdepartementale groepen. Belangrijk is dat bestaande mechanismen niet worden gedupliceerd. Er is ook behoefte aan een beter kennisbestand en een doeltreffende verspreiding van beste praktijken.

5.2. Dialoog met jongeren

In het kader van de gestructureerde dialoog wordt toezicht op de uitvoering van de strategie gehouden en gezamenlijk over de prioriteiten ervan nagedacht. De lidstaten worden verzocht een permanente en regelmatige dialoog met jongeren te organiseren als onderdeel van hun nationale jeugdbeleid. Met de hulp van de vertegenwoordigingen van de Commissie zouden bij deze dialoog ook EU-thema's aan bod kunnen komen.

In 2010 zal een werkgroep met de lidstaten en het Europees Jeugdforum worden opgericht om de gestructureerde dialoog te evalueren (betrokkenheid van plaatselijke, regionale en nationale jeugdleden, participatie van niet-georganiseerde jongeren, rol van EU-evenementen, follow-up enzovoort). Zo nodig zullen ook de sociale partners en nieuwe belanghebbende partijen bij het jeugdbeleid (bijvoorbeeld bedrijven, stichtingen, liefdadigheidsorganisaties en jeugdmedia) bij de evaluatie worden betrokken.

Er wordt een gestructureerde dialoogcyclus met jongeren voor elk jaar voorgesteld. De thema's zullen samen met de deelnemers worden gekozen. Voor de komende jaren kan gedacht worden aan de volgende thema's:

- Werkgelegenheid voor jongeren (2010)
- Jongeren en de wereld (2011)

5.3. Peer learning met het oog op een betere beleidsvorming

Er worden twee soorten procedés van peer learning tussen de lidstaten voorgesteld: 'seminars op hoog niveau' – wanneer politieke samenwerking essentieel is – en 'clusters' – wanneer er behoefte is aan technische knowhow. De belanghebbende partijen moeten bij deze peer learning worden betrokken.

Voorstellen voor de komende jaren:

- Seminar op hoog niveau over sectordoorsnijdende samenwerking (2010)

- Cluster over jeugdwerk (2011)
- Seminar op hoog niveau over jeugdvrijwilligerswerk (2011)
- Cluster over de gezondheid van jongeren (2012)
- Seminar op hoog niveau over creativiteit (2012)

5.4. Uitvoering

De lidstaten spelen de belangrijkste rol bij de uitvoering van deze strategie. De sectordoorsnijdende aanpak en de versterking van de OCM-instrumenten zouden bijzonder nuttig moeten zijn. Op nationaal niveau zouden inleidende vergaderingen over de prioriteiten moeten worden georganiseerd met de belanghebbende partijen en andere ministeries. Ook regionale en plaatselijke autoriteiten moeten bij de uitvoering worden betrokken. De coördinatie en de deelname van relevante actoren tijdens de volledige beleidscyclus zijn van essentieel belang.

Vergaderingen van de voor jeugdzaken bevoegde directeuren-generaal zouden bij de uitvoering van het nieuwe samenwerkingskader een belangrijke rol moeten spelen.

5.5. Een op feiten gebaseerde beleidsvorming

Een betere kennis is een noodzakelijke voorwaarde voor een degelijk beleid. De bestaande instrumenten (bijvoorbeeld Eurostatgegevens, nationale verslagen, het Europees Kenniscentrum voor jeugdbeleid en het EU-kaderprogramma voor onderzoek) vormen samen met het driejaarlijks verslag over jongeren in Europa een eerste stap. Er is echter ook behoefte aan de uitwisseling van onderzoeksresultaten en het opzetten van netwerken van onderzoekers in heel Europa. De Commissie is voornemens:

- het Europees Kenniscentrum voor jeugdbeleid te consolideren door de landenprofielen te vervolledigen
- bestaande trends voor de prioriteiten via Eurydice te evalueren
- een dashboard te ontwerpen van bestaande indicatoren en benchmarks met betrekking tot de situatie van jongeren op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid, inclusie en gezondheid
- een werkgroep op te richten om over mogelijke 'descriptors' (lichte indicators) te discussiëren voor bepaalde prioriteiten (participatie, vrijwilligerswerk, creativiteit en jongeren in de wereld) en voor jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen en geen werk hebben
- studies uit te voeren over:
 - "Baby Bonds" – het gebruik van trustfondsen om de latere autonomie van jongeren te ondersteunen (2010)
 - de sociale en economische effecten van jeugdwerk (2011)
 - de e-participatie van jongeren en de informatiemaatschappij (2012)
- op gezette tijden Eurobarometerenquêtes over jongeren te houden

- het gebruik van het EU-kaderprogramma voor onderzoek te promoten voor jeugdonderzoek en follow-up.

5.6. Vereenvoudigde rapportage

Om de drie jaar zal een gezamenlijk verslag van de Raad en de Commissie over de uitvoering van de bovenvermelde prioriteiten worden ingediend. Het verslag zal op soortgelijke verslagen van de lidstaten worden gebaseerd en worden aangevuld met 'Youth in Figures', een samen met de lidstaten en jeugdorganisaties opgesteld overzicht van de situatie van jongeren in de EU. De Commissie beveelt ook aan dat de nationale verslagen worden gepubliceerd.

5.7. Gebruik van programma's en fondsen van de EU

Het programma Jeugd in actie ondersteunt het jeugdbeleid en de prioriteiten ervan – en met name grensoverschrijdende mobiliteit, vrijwilligerswerk, participatie, jeugdwerk en politieke samenwerking (bijvoorbeeld peer learning, de gestructureerde dialoog, studies, Eurobarometerenquêtes en betere kennisinstrumenten). Ook andere programma's en fondsen – bijvoorbeeld Cultuur, Een leven lang leren, Progress, Media, Erasmus voor jonge ondernemers, het programma voor concurrentievermogen en innovatie en de structuurfondsen – bieden alle jongeren kansen en zouden beter bij jongeren gepromoot moeten worden.

5.8. Samenwerking met andere EU-instellingen en internationale organisaties

Het Europees Parlement levert op gezette tijden bijdragen aan het jeugdbeleid. De Commissie verzoekt het Parlement op deze mededeling te reageren en is van plan het Parlement op de hoogte te houden van de uitvoering ervan. De Commissie is ook voornemens met het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's op hun respectieve gebieden samen te werken.

De Commissie zal met de Raad van Europa blijven samenwerken rond thema's van algemeen belang (bijvoorbeeld participatie van jongeren, jeugdwerk en een betere kennis van jongeren).